

Írásbeli beszámoló
a MASZRE 2018. május 17-i Taggyűlése napirendi pontjaihoz

1. Az Országgyűlés 2016 júniusában fogadta el a *2016. évi XCIII. törvényt a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről*, amely a Szerzői jogi törvény reprográfiára vonatkozó fejezetét váltotta fel. A törvényhozók a több mint másfélszáz paragrafusból álló törvény hatálybalépésére egy éves átmeneti időt határoztak meg, és a közös jogkezelők felett felügyeletet ellátó Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala öt lépésben határozta meg az új törvény előírásaihoz való alkalmazkodást.

Emiatt az elmúlt évben három Taggyűlést kellett tartanunk, január 24-én, május 16-án és december 5-én.

A MASZRE a Baker & McKenzie ügyvédi irodával való szerződésnek megfelelően, Dr. Lendvai Zsófia vezetésével átdolgozta a MASZRE alapszabályait. A törvény előírásainak megfelelően taggyűlési hozzájárulással módosítottuk a *MASZRE Alapszabályát, Felosztási Szabályzatát, Szervezeti és Működési Szabályzatát, Támogatási Politikáját, a Vezetőség Ügyrendjét, a Pénzkezelési Szabályzatot, Tájékoztatót* írtunk a *közös jogkezelőkre vonatkozó lényeges feltételekről*, miként elkészítettük a *Szépirodalmi és szakirodalmi szerzők és jogutódaik megbízási dokumentumait*.

Engedjék meg, hogy a változások közül néhány lényegesre külön is felhívjam szíves figyelmüket: az *Alapszabályban* fontos változás, hogy 6 hónapos felmondási idővel lehet felbontani a jogkezelési megbízást. A *Szervezeti és Működési Szabályzatban* érdemi változás, hogy a legfontosabb döntési hatáskörök a MASZRE Taggyűlésére szállnak (a SzMSz 17 pontban sorolja föl a Taggyűlés döntési jogosítványait). A SzMSz külön rögzíti a könyvvizsgáló megválasztását és feladatkörét. A törvény alapvetően a MASZRE *Felosztási Szabályzatát* módosította. Az eddigi egy év helyett hat hónap alatt kell kifizetni a jogdíjat az általunk képviselt jogosultaknak. Alapvető változás (ez a Támogatási Politikát is érinti), hogy a jogdíjból 60% illeti meg a szerzőket és 40% a kiadókat. Teljesen újak a rendelkezések a fel nem osztható jogdíjakkal kapcsolatban. A kifizetési határidő leteltét követően a honlapunkon kell tájékoztatást adni azokról a jogosulti követelésekről, amelyek nem teljesültek. Ha a felkutatásukra tett intézkedések nem vezetnek eredményre, a jogosultak igényét három évig fenn kell tartani.

Pontosítanunk kellett Felosztási Szabályzatunkban a működési (kezelési) költség mértékének meghatározását, a hatályos rendelkezés szerint az éves jogdíj-bevétel 20%-át a kezelési költség nem haladhatja meg (a jogdíjak után fizetendő EHO-t nem számítva). A ki nem fizethetőnek bizonyuló jogdíjbevételek 90%-át a MASZRE kötelezően át kell adja a Nemzeti Kulturális Alap számára.

Mindezeket figyelembe véve a ki nem fizethető jogdíj felhasználása nem érinti a jogosultak azon jogát, hogy az őket megillető jogdíjat az elévülés szabálya szerint kérhesse egyesületünkől. A Felosztási Szabályzat ezért tartalmazza, hogy az érvényesített igények fedezetére a MASZRE 10%-os tartalékot képez.

A MASZRE *Támogatási Politikájában* az alapvető változás, hogy a ki nem fizethetőnek minősülő jogdíjbevételek 10%-ából 60% illeti meg a szerzői jogosultakat, 40%-a a kiadói jogosultakat. A MASZRE az NKA-nak átadott jogdíjkeretet – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – remélhetően támogatási szerződéssel adja majd át 2019-ben.

A *Vezetőségi Ügyrendben* a leglényegesebb változás, hogy a Vezetőség határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a javaslatot elutasítottaknak kell tekinteni (korábban az Elnök szavazata döntött).

A *Pénzkezelési Szabályzatban* egyetlen lényeges változás történt, visszatértünk a korábbi gyakorlathoz, az átutalással kifizethető összeg alsó határa 10.000 Ft. (Hihetetlenül sok támadást kaptunk azért, mert néhány száz vagy 1-2ezer forintos kifizetés miatt zaklatásnak tekintették a jogosultak a megkeresésünket.)

A 2016. évi művek után járó jogdíjkeretet a beszédő Reprográfiai Szövetség tavaly májusban utalta át egyesületünknek, 156.272.649 Ft értékben. Ezt egészítette ki az éves 19.556.000 Ft kamatbevétel. 20% kezelési (működési) költséget terveztünk, 31.300.000 Ft-ot. A Kjkt törvény életbe lépése miatt az elévülési időn belül benyújtott jogdíj-igényt is ki kellett elégíteni, ezért 10% e célt szolgáló tartalékot képeztünk, 12.554.700 Ft értékben.

A törvény rendelkezései alapján a felosztható jogdíjkeretből a szerzőket 60% illetve meg: 67.741.537 Ft. A kiadóknak 40%-nyi pénz volt utalható: 45.165.025 Ft.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2015 augusztusában, valamint december végén átfogó felügyeleti eljárás keretében vizsgálta egyesületünk 2013-as és 2014-es tevékenységét, mindenekelőtt kulturális támogatási gyakorlatunkat. Az SZTNH azt az alapításunk óta folytatott támogatási metódust kifogásolta az említett két esztendő gyakorlatában, hogy a reprográfiai jogdíjak éves kifizetését a tárgyesztendő végéig, azaz december 31-éig végeztük, s a két jogosulti kör közvetlen kifizetése után fennmaradó összeget közösségi célú kulturális támogatásként szerződés keretében átadtuk a rákövetkező év januárjában a Nemzeti Kulturális Alapnak. Az NKA-t felügyelő miniszter, az Alapot irányító alelnök, a MASZRE-pénzeket megkapó kuratórium vezetője, valamint közös jogkezelő szervezetünk illetékese közösen írta alá azt a megállapodást, melynek révén az egyesület által érintett jogosultak alkotói támogatást (ösztöndíjat), az író-társaságok programtámogatást, a könyvkiadás szereplői a legfontosabb hazai és nemzetközi vásárok lebonyolítására kaptak támogatást, meghívásos pályázat útján.

Főhatóságunk kifogásolta, hogy a Reprográfiai Szövetségtől áprilisban/májusban megkapott jogdíjat december végéig biztosítottuk a jogosultaknak, s nem egy esztendőig, azaz a rákövetkező év áprilisáig/májusáig. Ezért határozatban kötelezte egyesületünket, hogy az elkövetkező három esztendőben, azaz 2016-ban, 2017-ben, illetve 2018-ban a 2013-ban és 2014-ben az NKA-n keresztül közösségi célra fordított összegeket pótlólag, három részletben, döntő mértékben a szerzői jogosultak számára utólag szétosztjuk. Ez a hivatali döntés azt jelentette, hogy a korábbi gyakorlattal ellentétben a közös jogkezelő szervezetünk nem vagy elenyésző mértékű kulturális támogatást tudott nyújtani, annak ellenére, hogy az uniós irányelvek szerint kötelezően módosított, a magyarországi közös jogkezelőkre vonatkozó, 2016-ban életbe lépett törvényi szabályozás azt a jogkezelői gyakorlatot írta elő, amelyet a MASZRE addig folytatott, s amelyet az SZTNH kifogásolt.

Az SZTNH határozatának megfelelően idén is kifizettük a megállapított kompenzációt a szerzői jogosultaknak. A kompenzációt a MASZRE a 2015-ös jogdíjfelosztásból megmaradt 57.358.869 Ft-ból, valamint a 2016-os felosztás 6.566.346 Ft-jából biztosítottuk.

Számításaink szerint 2018-ra e kötelezettségvállalásból már csak 15.441.000 Ft áll rendelkezésre.

Négy esztendővel ezelőtt vállaltuk, hogy olyan adatnyilvántartást hozunk létre, amely révén ezen időszak alatt a szerzői jogosultak legalább 70%-ának az elérhetőségi adatait beszerezzük és nyilvántartjuk, így a jogosultak közel kétharmadát értesíteni tudjuk a nekik járó reprográfiai jogdíjról. (A kiadók tekintetében nincs ilyen elérhetőségi gondunk, hiszen a

könyvkiadók adatai nyilvános adatbázisokban megtalálhatók.) A vállalásunkat tavaly is teljesítettük, ugyanis a 2016-os jogosultság alapján az alábbiak szerint alakult a MASZRE szerzői jogosultjainak elérhetősége, megszólíthatósága: az OSZK nyilvántartása szerint a tavalyi kifizetésben érintett, 2016. évi publikációk száma: **10.729** cím volt. Az ezen könyvek szerzői közül **5918**-nak jár reprográfiai jogdíj a hatályos törvény szerint. Kutatómunkánk eredményeként 2018. április 18-ig **4718** szerző elérhetőségi adatait gyűjtöttük be, szólítottuk meg őket. Ez a szerzői jogosultak **80%**-át jelenti. Vannak olyanok, akiket tízszer is értesítettünk, hogy jogdíj jár nekik, mégsem válaszoltak (2004 fő).

A szerzők elérhetőségét tartalmazó, folyamatosan frissülő adatbázisunk már közel 12.000 alkotó adatait tartalmazza. Évtizedes jogdíjfizetési és adatkutatói tapasztalataink alapján világossá vált, hogy esztendőről-esztendőre közel 2000 olyan könyvnek minősülő kötet is megjelenik Magyarországon, amelyek magánkiadásban vagy nem hivatásos kiadók gondozásában látnak napvilágot, szerzőik sem előtte, sem utána új művet nem adnak ki, s ezen művek 90%-a gyakorlatilag nem kerül a nyilvánosságba, pláne könyvesboltokba. Bár ezen művek szerzőit a törvény előírásainak megfelelően reprográfiai jogosultaknak kell tekintenünk, s felkutatásuk hihetetlenül sok időt vesz igénybe, gyakorta eredménytelenül, minden esztendőben marad legalább 1000-1500 olyan „könyvkiadás kívüli” alkotó, akiknek nem lehet kifizetni a jogdíjat. E megmaradt jogdíjak közösségi célú felhasználása (NKA) ezért is indokolt. (A közös jogkezelők közül a MASZRE volt az első, amelyik a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, illetve a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala állásfoglalása alapján megalkotta *Adatvédelmi Szabályzatát*. Az adatvédelmi törvény szigorítása okán e szabályzatunkat át kell dolgozni, a megbízást már megtettük.)

3. Tájékoztató a MASZRE 2018. költségtervéről:

Tekintettel arra, hogy a 2016. évi XCIII. törvény pontosan azt a gyakorlatot írja elő kötelezőnek, mint amely miatt az SZTNH a pótlólagos kompenzáció megfizetésére kötelezte egyesületünket, továbbá amiatt, hogy a RSZ-től idén várható, 2017. évi jogdíjkeret minden valószínűség szerint tovább csökken (a 2016-os MASZRE-t megillető jogdíj több mint 30mFt-tal volt kevesebb, mint a megelőző esztendőben), valamint figyelembe véve azt, hogy a kompenzációt közel 150.000.000 Ft értékben év végéig teljesítjük, a december 5-i Taggyűlés anyagában tájékoztattuk főhatóságunkat, hogy a fent említett 15.441.000 Ft-ot az éves jogdíjkerettel együtt fizetjük ki 60%-ban a szerzői jogosultaknak, s 40%-ban a részesedésre jogosult kiadóknak.

A 2018-ban felosztható jogdíjkeretről, s a működési költség 20%-ának forintosításáról csak azután tudunk beszámolni, ha megkapjuk az értesítést a 2017-es év után járó jogdíjkeretről a beszédő RSZ-től.

2018. évre tervezett kiadások

		2017.évi terv	2017. tény	2018.évi terv
Beruházás		1 100 000	969 285	200 000
Költségek				
Anyagköltség		270 000	348 896	400 000
Igénybe vett szolgálat. költségei		206 325 761	121 529 467	9 065 000
	Hirdetés, propaganda ktg.	80 000	139 200	50 000
	Posta- telefon-internet	800 000	714 146	900 000
	Belföldi közlekedés, utazási ktg.	450 000	429 300	450 000
	Karbantartás	30 000	-	25 000
	Bérleti díj	2 300 000	2 169 827	2 250 000
	Bérlemény- közös ktg.	700 000	712 570	720 000
	Egyéb szolgáltatás	3 500 000	3 646 919	3 400 000
	Könyvvizsgálói díj	1 270 000	1 270 000	1 270 000
	Pót és kompenzációként kifizetett és kifizetendő jogdíjak	71 884 000		
	Felosztható jogdíjak alaptervékenységből	125 292 205	112 427 949	
	Felosztandó jogdíjak kamat bevételből	19 556	19 556	
Egyéb szolgáltatások költségei		1 585 800	1 919 165	2 181 492
	Bankköltség	1 000 000	1 333 332	1 400 000
	SZTNH - Felügyeleti díj	585 800	585 833	781 492
Béreköltség		12 960 000	14 109 539	16 500 000
Személyi jellegű		410 000	516 725	432 000
	Reprezentáció	100 000	86 416	100 000
	Telefon -magánhaszn.+ adója	100 000	62 486	80 000
	Helyi utazási bérlet	210 000	220 500	252 000
	Betegszabadság és táppénz hj.		147 323	
Bérráulékok		14 851 200	16 500 828	3 420 000
	Munkavállalók	2 851 200	3 100 233	3 420 000
	Jogdíjasok	4 000 000	3 514 314	
	Pót és kompenz. Után fiz. EHO	8 000 000	9 886 281	
Értécsökkenés		93 000	264 935	500 000
Költségek összesen:		236 495 761	155 189 555	31 998 492
	Jogdíj jellegű költségek	- 205 195 761	- 125 848 100	
Működési költség összesen		31 300 000	29 341 455	32 000 000

4. Tisztújítás

A 2016-ban megválasztott jelenlegi Vezetőség (Bart István elnök, Érsek Nándor, Hajós László, Lelkes Lajos és Sumonyi Zoltán vezetőségi tagok) öt éves mandátuma 2021 májusában jár le. A legutóbbi választás óta a Vezetőség két taggal csökkent, a kiadók képviselőjében megválasztott Nyáry Krisztián, a Magvető Kiadó korábbi igazgatója lemondott, szakíróként megválasztott tagunk, Tarján Tamás pedig elhunyt. A Vezetőség azt indítványozza, hogy az említettek pótlására, azaz egy kiadói képviselő és egy szakíró megválasztására kerüljön sor, mégpedig három-három éves mandátumra, hogy 2021-ben teljes körű vezetőségi tisztújítást lehessen tartani. A Vezetőség egyhangúlag szakíróként Dr. Cs. Tóth János művészettörténész megválasztását javasolja, ő jelenleg a Reprográfiai Szövetség Felügyelő Bizottsági elnöke, a MASZRE jelöltjeként. Kiadói tagként a Vezetőség Kiss Józsefet, a Könyvhét Lap- és Könyvkiadó tulajdonos-igazgatóját javasolja megválasztani. A Vezetőség mindkét jelöltje olyan aktív tagunk, akik rendszeres résztvevői Egyesületünk szakmai összejöveteleinek.

Természetesen a Taggyűlés is javasolhat jelölteket, kérjük, ez esetben vegyék figyelembe, hogy Alapszabályunk szerint a megüresedett vezetőségi helyekre egy szakírót és egy kiadó képviselőjét kell megválasztanunk. (A www.maszre.hu honlapunkon megtalálják taglistánkat.)

Budapest, 2018. április 26.

Zentai Péter László sk.
igazgató